

EDUSKUNNAN VASTAUS 55/2004 vp

Hallituksen esitys laiksi vesihuollon tukemisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi vesihuollon tukemisesta (HE 19/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Ympäristövaliokunta on antanut asiasta mietinnön (YmVM 8/2004 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

vesihuollon tukemisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään vesihuollon tukemisesta valtion talousarviossa tätä varten myönnettävillä määrärahoilla. Vesihuoltoavustuksiin sovelletaan lisäksi, mitä valtionavustuslaissa (688/2001) säädetään.

Jollei muualla toisin säädetä, tätä lakia sovelletaan myös tuettaessa vesihuoltotoimenpiteitä

Euroopan yhteisön rakennerahastoista tai muista Euroopan yhteisön varoista.

2 §

Tuen muodot

Vesihuoltotoimenpidettä voidaan tukea myöntämällä sitä varten avustusta (*vesihuoltoavustus*) tai toteuttamalla toimenpide valtion työnä.

Toteutettaessa vesihuoltotoimenpide valtion työnä valtio vastaa toimenpiteen toteutuksesta ja osallistuu yhdessä tuensaajan kanssa toimenpiteen kustannuksiin.

3 §

Tuettavat toimenpiteet ja tuensaajat

Vesihuoltotoimenpiteellä tarkoitetaan tässä laissa toimenpidettä, joka palvelee asutuksen tai siihen rinnastuvan elinkeino- ja vapaa-ajantoinnin vedenhankintaa eli veden johtamista, käsittelyä ja toimittamista talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden poisjohtamista ja käsitteilyä mukaan lukien käsittelyn yhteydessä syntyvän lietteen käsittely ja hyväksikäyttö.

Tukea voidaan myöntää vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitetulle vesihuoltolaitokselle tai muulle vesihuoltoa varten perustetulle yhtymälle tai yhteisölle taikka kuntayhtymälle tai kunnalle vesihuoltotoimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on:

- 1) alueellisen yhteistyön aikaansaaminen vesihuollossa;
- 2) vesihuollon turvaaminen erityistilanteissa;
- 3) vesihuoltolain 1 §:ssä tarkoitetun vesihuollon aikaansaaminen maaseutuyhdyskunnissa ja haja-asutusalueilla; tai
- 4) pinta- tai pohjavesien pilaantumisen ehkäiseminen taikka niiden tilan parantaminen.

Vesihuoltoavustusta voidaan lisäksi myöntää rakennetun kiinteistön omistajalle tai haltijalle siten kuin 6 §:ssä säädetään.

4 §

Tukemisen yleiset edellytykset

Vesihuoltotoimenpiteen tukemisen edellytyksenä on, että:

- 1) sen toteuttamista on taloudellisista, terveydellisistä, ympäristönsuojelullisista tai muista niihin verrattavista syistä pidettävä tarpeellisena;
- 2) sitä varten on laadittu suunnitelma, jossa on otettu huomioon kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelma ja alueellinen vesihuollon yleissuunnitelma;
- 3) tuettaessa vedenhankintaa varmistetaan jätevesien käsittelyn riittävyys ja tuettaessa jätevesien poisjohtamista ja käsittelyä myös veden-

hankintaan liittyvät näkökohdat otetaan riittävästi huomioon; ja

- 4) toimenpiteen kustannukset ovat kohtuulliset sillä saavutettaviin hyötyihin verrattuna.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, että vesihuollosta perittävillä maksuilla ei kateta niitä kustannuksia, joita varten tukea myönnetään.

Edellytyksenä tuen myöntämiselle on sen lisäksi, mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, että avustuksen saajalla tai valtion työn vastaanottajalla on toimenpiteen laajuus ja vaativuus huomioon ottaen edellytykset vastata toimenpiteen toteutuksesta ja toteutuksen jälkeisistä velvoitteista.

5 §

Tukipäätös

Tämän lain mukaisen tuen myöntämisestä päättää asianomainen alueellinen ympäristökeskus maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön sille tätä varten myöntämien määrärahojen rajoissa.

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 11 §:ssä säädetään avustuspäätöksen sisällöstä, on avustuspäätöksessä asetettava tarpeelliset ehdot vesihuoltoavustuksen saajalle toimenpiteen aloittamisesta, toteuttamisesta ja loppuunsaattamisesta.

2 luku

Vesihuoltoavustukset

6 §

Kiinteistön omistajalle tai haltijalle myönnettävä vesihuoltoavustus

Rakennetun kiinteistön omistajalle tai haltijalle vesihuoltoavustusta voidaan myöntää vain, jos 4 §:ssä tukemiselle asetetut yleiset edellytykset täyttyvät ja:

- 1) kiinteistöä käytetään pysyvään asumiseen;

2) kiinteistöä käytetään pysyväan asumiseen liittyvään ja siihen vesihuolloltaan rinnastuvaan elinkeinotoimintaan; tai

3) kiinteistöllä sijaitsee vesihuolloltaan asumiseen rinnastuva yleinen rakennus.

Vesihuoltoavustusta voidaan myöntää kiinteistön omistajalle tai haltijalle kiinteistön liittämiseksi vesihuoltoverkostoon. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitsevan kiinteistön omistajalle tai haltijalle voidaan vesihuoltoavustusta myöntää vain, jos kiinteistön omistajalle tai haltijalle muutoin aiheutuisi poikkeuksellisen suuret kustannukset kiinteistön vesihuoltolaitteiston rakentamisesta liittämiskohtaan saakka.

Vesihuoltoavustusta voidaan myöntää myös kiinteistön omistajalle tai haltijalle kiinteistön omaa vedenhankintaa tai jätevesien poisjohtamista ja käsittelyä varten, jos kiinteistön liittämiseksi vesihuoltolaitoksen tai kiinteistöjen yhteiseen verkostoon ei kiinteistön sijainnin vuoksi ole edellytyksiä.

7 §

Hyväksyttävät kustannukset myönnettäessä vesihuoltoavustusta

Sellaisia toimenpiteen kustannuksia, joita varten vesihuoltoavustusta voidaan myöntää, ovat vesihuoltotoimenpiteiden suunnittelusta ja toteuttamisesta sekä niitä palvelevista selvityksistä aiheutuneet kustannukset. Hyväksyttävinä kustannuksina ei kuitenkaan pidetä vesihuoltolaitteistojen ylläpidosta aiheutuvia kustannuksia.

Sellaisia 1 momentissa tarkoitettuihin vesihuoltotoimenpiteiden toteuttamiseen sisältyviä laitteita ja rakennelmia, joita varten vesihuoltoavustusta voidaan myöntää, ovat vesihuoltolaitoksen verkostot ja muut vesihuoltolaitteistot sekä yksittäisen kiinteistön tai usean kiinteistön yhteisessä toimenpiteessä tarpeelliset vesihuoltolaitteistot lukuun ottamatta rakennuksen sisäpuolisia vesijohtoja ja viemäreitä.

8 §

Vesihuoltoavustuksen osuus toimenpiteen kustannuksista

Määriteltäessä vesihuoltoavustuksen osuutta toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista on otettava huomioon toimenpiteen yleiset hyödyt terveyden, turvallisuuden ja vesiensuojelun kannalta sekä toimenpiteen vaikutus vesihuollosta perittäviin maksuihin tai kiinteistölle aiheutuihin muihin kustannuksiin.

Vesihuoltoavustuksen osuus voi olla enintään 30 prosenttia toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista. Vesihuoltoavustuksen osuus voi erityisestä syystä kuitenkin olla enintään 50 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.

Vesihuoltoavustuksen ja toimenpiteelle myönnettävän muun valtion tuen yhteismäärä ei saa ylittää 75 prosenttia toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista.

Euroopan yhteisön rakennerahastoista tai muista yhteisön varoista myönnettävän avustuksen osuus hyväksyttävistä kustannuksista määrittyy sen perusteella, mitä siitä erikseen säädetään.

9 §

Avustushakemus

Vesihuoltoavustusten hakemisesta ilmoittaa asianomainen alueellinen ympäristökeskus.

Avustushakemus on toimitettava alueelliselle ympäristökeskukselle ennen kuin tuettavan toimenpiteen toteuttaminen aloitetaan.

Hakemukseen on liitettävä toimenpidettä varten laadittu suunnitelma kustannusarvioineen, rahoitussuunnitelmineen ja toteuttamisaikatauluineen sekä tarpeelliset selvitykset tuen myöntämisen edellytysten arvioimiseksi.

Alueellisen ympäristökeskuksen on tarvittaessa pyydettävä asianomaisen kunnan lausunto toimenpiteestä.

10 §

Vesihuoltoavustuksen maksaminen

Vesihuoltoavustus voidaan maksaa avustuksen saajalle yhdellä kertaa sen jälkeen, kun työ on hyväksyttävällä tavalla suoritettu ja kustannukset erääntyneet. Jos vesihuoltoavustuksen myöntänyt viranomainen katsoo sen tarkoituksenmukaiseksi, avustus voidaan myös maksaa työn edistymisen ja kustannusten ajoittumisen mukaan enintään kolmessa erässä. Viimeinen erä, jonka tulee olla vähintään 20 prosenttia myönnetystä määrästä, maksetaan sen jälkeen, kun työ on hyväksyttävästi loppuun saatettu siten, että se täyttää sille avustuspäätöksessä asetetut ehdot, ja tilitys on tarkastettu.

3 luku

Valtion työt

11 §

Hyväksyttävät kustannukset toteutettaessa toimenpide valtion työnä

Sellaisia valtion työnä toteutettavan toimenpiteen kustannuksia, joita varten tukea voidaan myöntää, ovat työ- ja materiaalikustannukset sekä säädöksiin tai lupiin perustuvista velvoitteista toimenpiteen toteuttamisvaiheen aikana aiheutuvat kustannukset.

12 §

Tuen osuus toimenpiteen kustannuksista toteutettaessa toimenpide valtion työnä

Määriteltäessä tuen osuutta toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista on otettava huomioon toimenpiteen yleiset hyödyt terveyden, turvallisuuden ja vesiensuojelun kannalta sekä toimenpiteen vaikutus vesihuollosta perittäviin maksuihin.

Toteutettaessa toimenpide valtion työnä voi tuen osuus olla enintään 50 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Tuen osuus voi

erityisestä syystä kuitenkin olla enintään 75 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.

Euroopan yhteisön rakennerahastoista tai muista yhteisön varoista myönnettävän tuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista määräytyy sen perusteella, mitä siitä erikseen säädetään.

13 §

Sopimus valtion työstä

Ennen valtion työn aloittamista on valtion ja tuensaajan kesken tehtävä sopimus toimenpiteen toteuttamisesta ja työn luovuttamisesta tuensaajalle.

Sopimuksen tekee valtion puolesta alueellinen ympäristökeskus. Valtion tuen ollessa yli 2 000 000 euroa alueellisen ympäristökeskuksen on kuitenkin saatava asianomaiselta ministeriöltä oikeutus sopimuksen tekemiseen.

Sopimuksessa on määriteltävä sopijapuolten tehtävät ja vastuut hankkeen toteuttamisessa, työn luovuttamisessa noudatettava menettely sekä ne ehdot, joita luovutuksen jälkeen tulee noudattaa.

4 luku

Erinäiset säännökset ja voimaantulo

14 §

Tietojärjestelmä

Alueellinen ympäristökeskus tallentaa tarvittavat tiedot avustushakemuksista, tehdyistä tukipäätöksistä ja sopimuksista sekä tuettavien toimenpiteiden toteutumisesta ympäristöhallinnossa ylläpidettävään tietojärjestelmään.

15 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tuettavista toimenpiteistä, tukipäätöksen ehdoista ja valtion työstä tehtävään sopimukseen sisällytettävistä seikoista.

16 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2005.

Tällä lailla kumotaan yhdyskuntien vesihuol-
totoimenpiteiden avustamisesta 18 päivänä tam-
mikuuta 1980 annettu laki (56/1980) sekä val-
tion vesihuoltotöistä 12 päivänä joulukuuta 1985
annettu valtioneuvoston päätös (976/1985) nii-
hin myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Helsingissä 18 päivänä toukokuuta 2004